

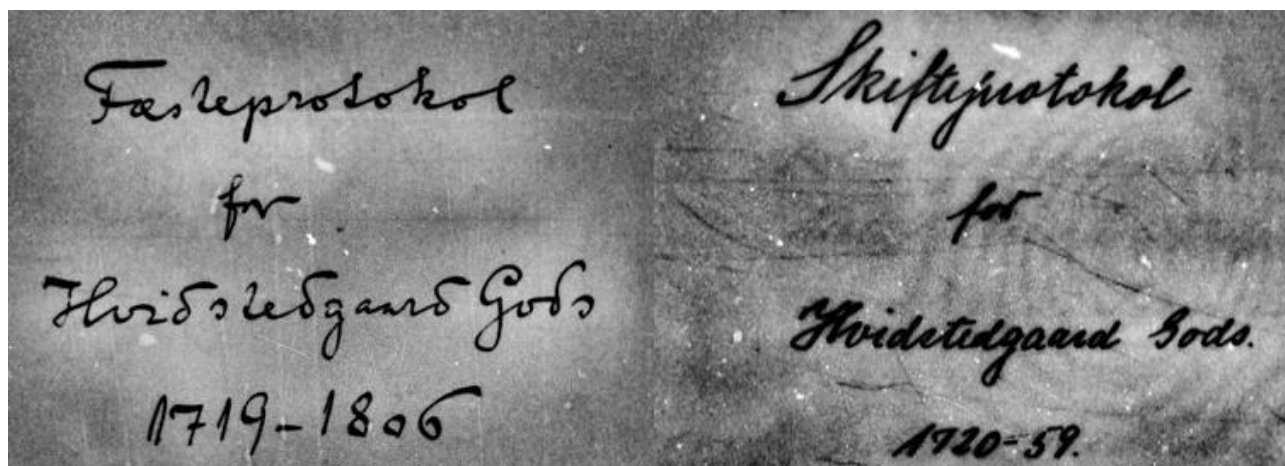
Historien om Bækgaard.

Navnet Bækgaard/Bekgaard/Bechgaard møder man overalt i dokumenterne i mordsagen fra Vrensted. Bækgaard er ikke bare et personnavn men også navnet på en gård i Vrensted.

Ved nærmere undersøgelse af de mordtiltaltes slægtsrelationer, har vi fundet ud af, at den myrdede Ane Marie Pedersdatter er født på Bækgaard, og hendes mand Niels Christensen Bekgaard er fæstemand på Bækgaard. For at få afklaret ægteparrets relationer til stedet, har vi lavet en undersøgelse af Bækgaards historie både før og efter mordet. Ud fra det fundne materiale i arkiverne har vi afklaret ejerrækken. Det giver en beskrivelse af gårdens økonomi og bygningernes udseende i 1850.

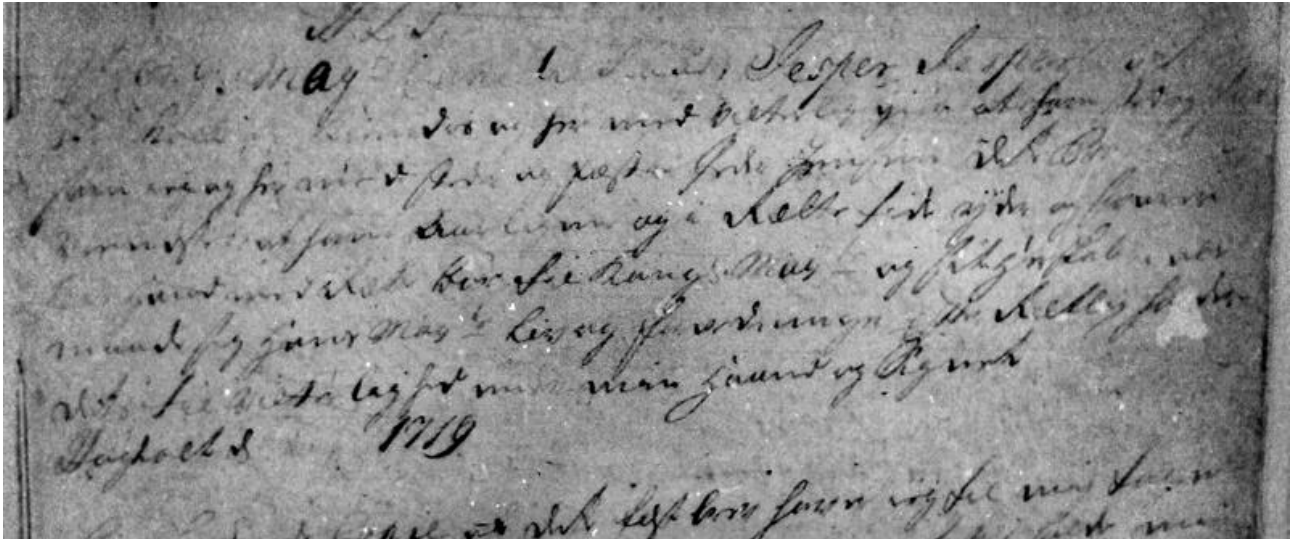
I bogen "Vrensted sogn" af C. Klitgaard oplyses, at Bækgaard med matr. 38a m. fl. i 1687 kaldes "ved bækken" og lå ved nordsiden af bækken, der løber sydøst om byen. Gården var på det tidspunkt en fæstegård under Børghlum Kloster, senere var den underlagt Høgholt og Nistrup. Vores undersøgelse af gårdens historie viser, at den har tilhørt Hvidstedgaard gods i en periode fra før 1719 og til ca. 1795.

Ved hjælp af kirkebøger fra Vrensted og registre til [Fæste og skifter vdr. Hvidstedgård gods](#), som venligst efter aftale er stillet til rådighed af Rigmor Nørgaard, er det lykkedes at følge Bækgaards ejerforhold tilbage til Ane Marie Hansdatters oldefar Peder Jensen.

De originale fæste og skifteprotokoller findes på Landsarkivet i Viborg, men af hensyn til deres skrøbelighed, er de ikke tilgængelige til foto, derfor er det i det følgende en scannet kopi som vises.

Vi træffer på Peder Jensen første gang i 1719 da han fæster et boel i Vrensted, og da han ikke senere er i fæsteprotokollen må det formodes at være Bækgaard.

Kopi fra registre til [Fæste og skifter vdr. Hvidstedgård gods](#)

Side 12 Kongelig majestæts kancelliråd Jesper Jespersen til Høgholt kendes og hermed vitterlig gør at have stød og fæst, som jeg og hermed steder og fæster Peder Jensen det boel i Vrensted, at han årligen og i rette tider yder og svarer hvis han med rette bør til kongelig majestæt og sitherskab, i alle måder sig hans majestæts lov og forordninger efterrettelig holder, dets til vitterlighed med min hånd og signet. Høgholt d. -1719 Ligelydende copie af dette fæstebrev haver jeg til mig tagen som jeg udi alle sin ord og punkter lover at vil holde mig efterrettelig, under mit fæstes fortabelse, ombedende Jens Madsen og Christen Emb med mig at underskrive. Peder Jensen

Desværre starter Vrensted kirkebøger først i 1730, og vi kan derfor ikke fortælle nøjagtige datoer om vielse og børnenes dåb. Vi ved, at han var gift med Kirsten Jensdatter og at deres ældste barn er født omkring 1712.

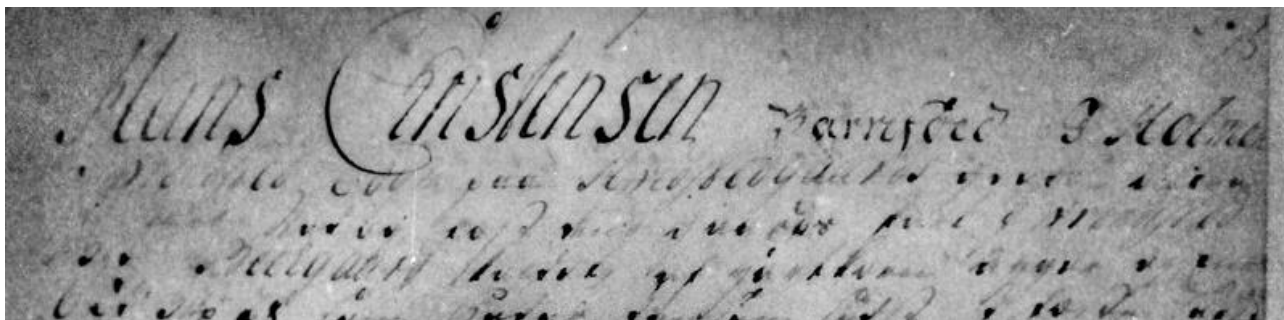
Den 20. marts 1740 bliver den 68 årige Peder Jensen Bækgaard begravet, og allerede den 1. april 1740 bliver der afholdt skifte i Bækgaard.

Kopi fra registre til [Fæste og skifter vdr. Hvidstedgård gods](#)

Skifte-Hvidstedgaard: 1.apr. 1740 Peder Jensen i Bækgaard i Vrensted, gift med Kirsten Jensdatter. Hans børn: Maren Pedersdatter, hjemme, Jens Pedersen, 28 år, Mads Pedersen, 25 år, Niels Pedersen, 24 år, Laurs Pedersen, 21 år, deres søn **Jens Pedersen, 14 år**. Lavværge Christen Sørensen. Vidner Christen Jensen og Christen Christensen af Vrensted.

Bemærk sønnen Jens Pedersen, som er født omkring 1726, for ham vil vi træffe på senere. Bækgaard får efter 1½ år en ny ung fæster på ca. 25 år, og som det så tit er set, bliver enken Kirsten Jensdatter gift med den nye fæstemand Hans Christensen. Fæstet bliver indgået 20. oktober 1741, men først 4. juledag 1742 står de foran alteret i Vrensted kirke.

Kopi fra registre til [Fæste og skifter vdr. Hvidstedgård gods](#)

Skifte-Hvidstedgaard: Side 44, 20. okt. 1741, Hans Christensen, født i Holmen i Vrensted, Bækgaard i Vrensted på 6-3-2-0 tdr. hk., som Peder Jensen fradøde. [Ægtede enken]

Hans Christen og Kirsten Jensdatter får ingen fællesbørn, og da Hans Christensen som 39-årig dør i 1754, må Kirsten Jensdatter d. 20. marts 1754 igen begrave en ægtemand på Vrensted Kirkegård; bemærk at det er nøjagtig 14 år efter hendes første mand.

Kopi fra registre til [Fæste og skifter vdr. Hvidstedgård gods](#)

Skifte-Hvidstedgaard: 1.apr 1754 side 170a Hans Christensen Bechgaard i Vrensted, gift med Kirsten Jensdatter. Søkende: halvbroder Christen Christensen, tjenende i Holmen, Christen Christensen, boende i byen, Mads Christensen, tjenende Svend Kroben, helbroder Knud Christensen, tjenende i

Lørslev, Ugilt sogn, alle myndige, helsøster Anne Christensdatter med formynder Svend Nielsen Kroben i byen.

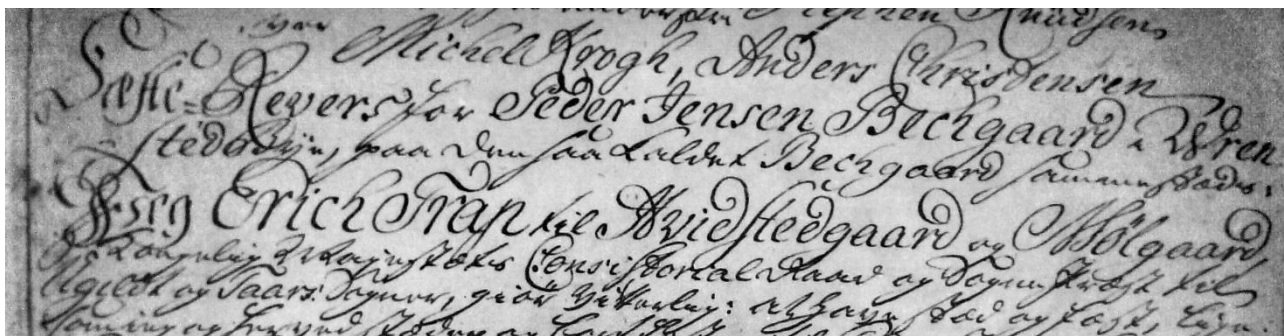
Nu møder vi igen Jens Pedersen, som bliver 2. generations fæster på Bækgaard.

Kopi fra registre til [Fæste og skifter vdr. Hvidstedgård gods](#)
Fæstebrev-Hvidstedgaard: Side 72, 22. maj 1754, Jens Pedersen, født i Vrensted, Bækgaard i Vrensted på 6-3-0-2 tdr. hk., som hans stiftfader Hans Christensen fradøde. Aftægt til den gamle mor. Indfæstning 40 rd

Den gamle mor Kirsten Jensdatter dør som 72-årig og bliver begravet i Vrensted 11. februar 1763

Jens Pedersen bliver gift med Anne Larsdatter, og parret får mindst 3 børn, hvoraf en døde ved fødslen. Af folketællingen 1787 kan vi se, at den ældste søn Peder Jensen på 28 år er soldat, og at en datter Mette Jensdatter på 26 år er hjemme på Bækgaard.

Jens Pedersen dør i 1794 69 år gammel og bliver begravet på Vrensted kirkegård 9. februar 1794. Året efter står næste generation klar til at overtage fæstet.

Kopi fra registre til [Fæste og skifter vdr. Hvidstedgård gods](#)
FÆSTEREVERS for Peder Jensen Bechgaard i Vrensted by på den gård kaldet Bechgaard sammesteds.

Jeg Erich Trap til Hvidstedgaard og Mølgaard, kongelig majestæts consistoriesråd og sognepræst til Ugilt og Taars sogne gør vitterlig, at have stæd og fæst, ligesom jeg og herved stæder og bortfæster til Peder Jensen Bechgaard den gård i Vrensted by, Bechgaard kaldet, som hans fader sidst beboede og fradøde, der står for hartkorn efter landmålings nye matricul ager og eng 6 td 3 skp 2 alb, osv, osv. 14. januar 1795

Det må være på det tidspunkt at ejerskabet af fæstet igen overgår til Børglum Kloster, da der ligger et næsten identisk fæstebrev i deres [arkiv](#). Desuden findes der en oplysning i Børglum Klosters [Adkomstdokumenter og Jordebøger](#) om afgifter til Børglum bl.a. om 1 årlig rejse

Nu er vi fremme ved den myrdede Ane Marie Pederdatters far Peder Jensen, der efter et par år som ungkarl på Bækgaard, bliver gift med Maren Mortensdatter d. 24. februar 1797 i Vrensted kirke. Parret får 3 børn. Deres første datter Ane dør en måned gammel, deres næste barn Jens dør i 1800 8 mdr. gammel. Ane Marie bliver født 31. maj 1802 og opvokser på Bækgaard som "enebarn". Den 25. april 1817 dør Peder Jensen Bechgaard, og i den anledning bliver der igen afholdt skifte i Bækgaard. Denne gang er det Børglum gods, der tager sig af skiftet, og der bliver lavet en [detaljeret boopgørelse](#), som viser, at der er aktiver i boet for 882 Rbd. Slutresultatet bliver - efter fradrag af passiver - på 264 Rbd.

Nu begynder man at kunne se, at Bækgaard har været en gård af en vis standard med hensyn til indbo. I stalden stod fire heste, der var en besætning på seks køer, og i laden var der en større samling af redskaber. Maren Mortensdatter driver gården videre indtil 1831, hvor svigersønnen Niels Christensen tager over.

En meget kendt og brugt sætning "i bagklogskabens ulideligt klare lys" passer fint ind i historien om Niels Christensen og erhvervelsen af fæstet på Bækgaard, men det kræver lidt nærmere forklaring. Niels Christensen var, som søn af Christen Nielsen Slot, født på nabogården til Bækgaard.

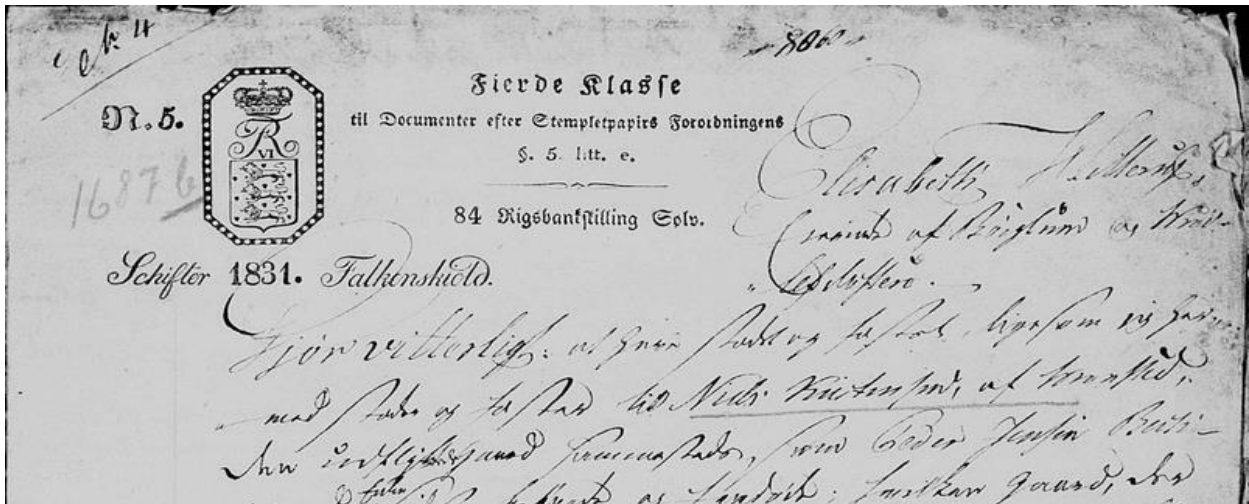

Udsnit af matrikelkort fra Miljøministeriet, Geodatastyrelsen: 'Vrensted By, Vrensted' 1813-1853

[Se kortudsnit i stor størrelse](#)

Øverst på kortet ses matrikel nr. 17: Christ. Nielsen Slot (far til omtalte Niels Christensen). Lige under ses matrikel nr. 38: Peder Beks Enke, det er Ane Marie Pederdatters mor, herefter er tilføjet vores mand Niels Christensen Bækgaard.

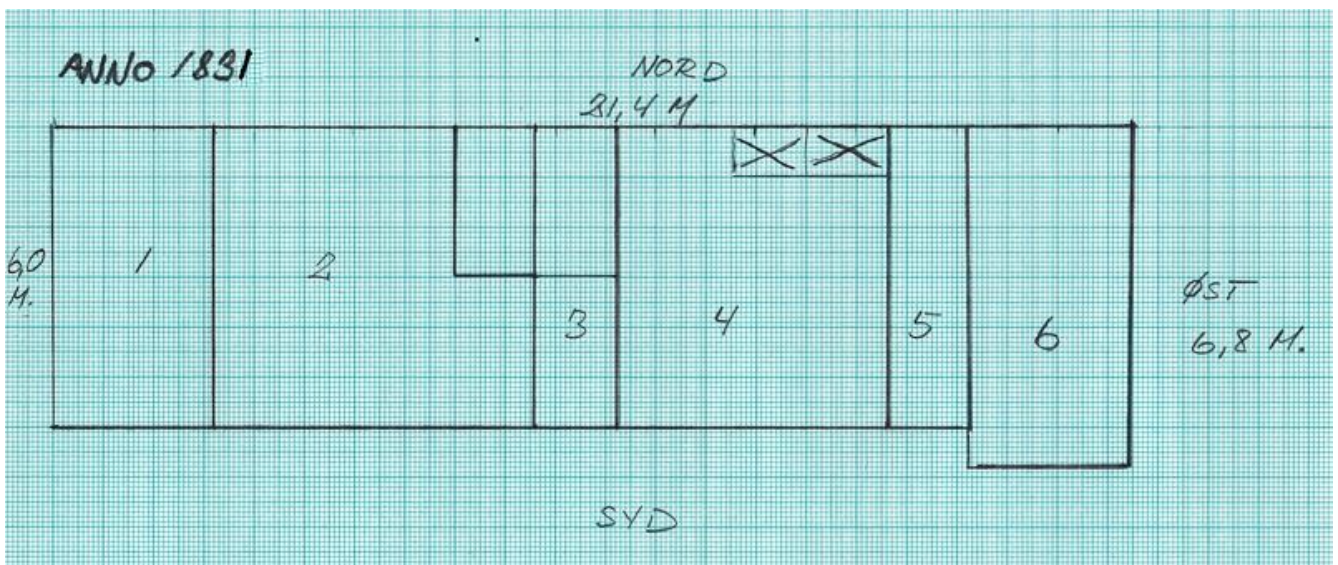
Niels og Ane Marie har kendt hinanden, fra de var børn, men i en alder af 28 år bliver de gift i 1830, og den 11. august 1831 får Niels Christensen udstedt [fæstebrev på Bækgaard fra Børglum Kloster](#)

De to gårde var begge under Børglum kloster og havde nogenlunde samme størrelse. Spørgsmålet er, om ægteskabet var arrangeret af forældrene, så at enkekonen på Bækgaard Maren Mortensdatter i sin alderdom kunne sikre, at datteren Ane Marie fik en bekendt ægtemand, som kunne drive gården videre på forsvarlig vis. På samme måde kunne familien Slot have interesse i at få deres søn Niels gjort til en anseelig fæstegårdmand i Vrensted. Det er C. Klitgaard, der i sin bog "Vrensted sogn" fremsætter teorien om, at der kan være tale om et arrangeret ægteskab.

Ellers ser vi her det første billede af en lidt durkdreven Niels Christensen, som meget beregnende gifter sig til en økonomisk velstillet fæstegård, hvor der kun er et minus, nemlig at han skal have svigermoderen, der havde styret ejendommen i 14 år, på aftægt. Det problem løser sig hurtigt, da Maren Mortensdatter allerede dør efter en måned. På den tid var kvinder økonomisk afhængig af mændene, og med et slag var Niels Christensen nu ejer af Ane Maries arv.

I dokumenterne fra Niels Christensens overtagelse af Bækgaard i 1831, er der [syn og taksation over Bækgaard](#); ud fra den kan man lave den første skitse over ejendommen.

Forklaring til skitsen:

1. Stue mod vest
2. Storstue og kammer

3. Gang og kammer
4. Dagligstue med to sengesteder.
5. Køkken
6. Bryggers og tørvehus

Opmåling af Bækgaard i 1831 den 11. august.

Opmåling af Bækgaard i 1831 den 11. august:

Rollingshuset som venter i øst og vest bestaar af 13 fag med taske i østre ende og Fjelle Gaul i østre ende 31 (34) Alen og bred i vestre ende $9\frac{1}{2}$ Alen og i østre ende $10\frac{3}{4}$ Alen, med udskud for hele nordre side og 3 fag for den søndre side. Indrettet fra vestre ende. 2 fag til Vinduer, deri 2 Kammervinduer, 4 Fag til Storstue med kammer i den Nordre side, deri 3 Kammersvinduer, 1 Fag til Gang medt et lident Kammer i den Nordre Side, deri 2 smaa vinduer, 3 Fag til Dagligstue, deri 3 Kammer Vinduer og 2 de ind_____ Sengesteder, 1 Fag til Kjøkken, hvori er opført Ovn og Skorstene, 2 Fag og Tasken til Bryggers og Tørvehus.

Bygningerne i det hele er opført af Fyrretømmer med Straatag, dels klinede og dels murede vægge.

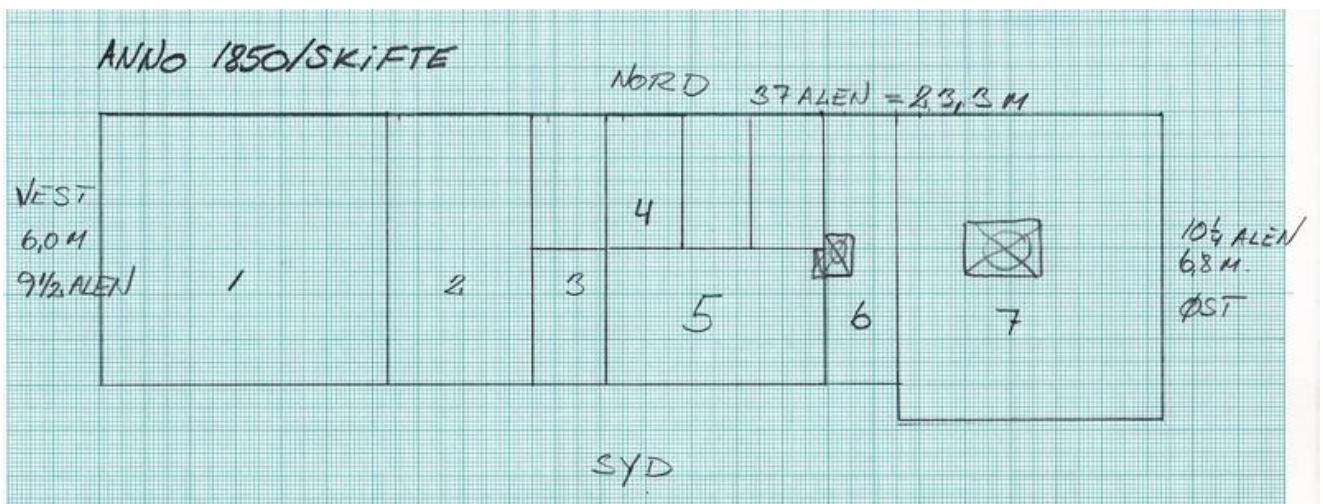
Lahden, sønder i gaarden, vender i øster og vester, bestaaende af 16 Fag, eller Gulv, med 2 de Tasker, indrettet til Heste og Kostald, samt Vognskuer.- Opført af Fyrretømmer med Straatag og Klinede Vægge, lang 71 Alen og bred 12 Alen, med udskud rundt om.

I forbindelse med mordet på Ane Marie Pedersdattes i 1850, bliver der igen holdt syn og taksation over Bækgaard. Når man sammenholder den med den meget omfattende boopgørelse i skiftet efter hende, kan der laves en næsten målfast tegning over både stuehus og stald/lade.

Bækgaard har bestået af 2 parallelle bygninger. Stuehuset har ligget mod nord længst fra vejen, og mod syd lå lade og stald.

Syn og taksation over Bækgaard 1850

Bækgaard i 1850.

Stuehuset var på ca. 147 m²

Forklaring til skitsen:

1. Storstue (Vestre stue i skiftet, ombygget i forhold til 1831)
2. Mellemstue (ombygget i forhold til 1831)
3. Gang og pigekammer
4. Sovekammer
5. Dagligstue med bilæggerovn (i forhold til 1831 er der nu indrettet mælkestue/spisekammer)
6. Køkken

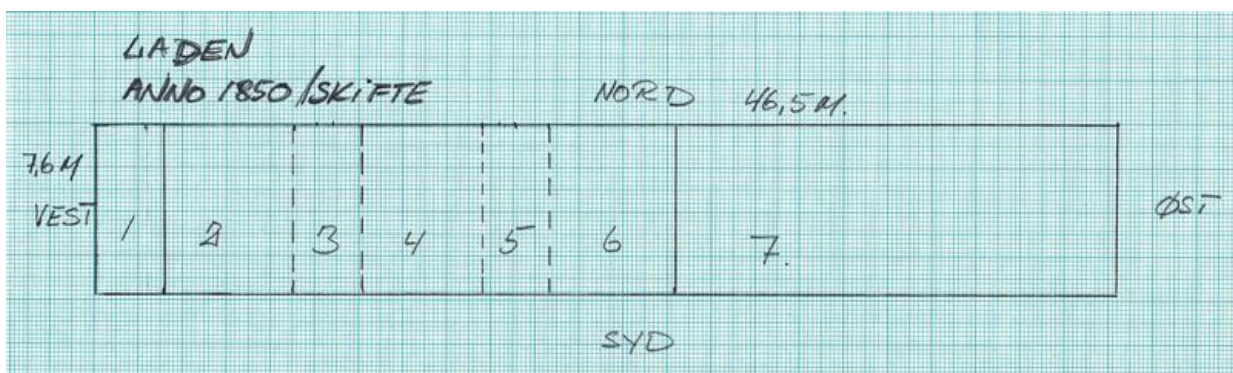
7. Bryggers (hedehus) og tørvehus. (Indrettet med ovn og grue, der er tilføjet et fag i den østlige ende siden 1831) Det var her de fandt den dræbte Ane Marie Pedersdatter liggende på maven.

Der er ikke fundet dokumentation for at der har været en varmekilde med skorsten i den vestlige del af stuehuset.

Beskrivelse af Bækgård i 1850

a) Rollingshuset norden i Gaarden vender i Øster og Vester, 37 Alen lang bred $9\frac{1}{2}$ Alen i vesten og $10\frac{1}{4}$ ($3/4$?) i øster Ende med Taske i østre og Fjællegaul i vestre Ende. Indretningen er fra vester Ende: 4 Fag til Storstue med 3 Kammers Vinduer, 2 Fag til Mellemstue med 1 Fag Vinduer, 1 Fag til Gang med Kammer i nordre Side 3 Fag til Dagligstue med Sovekammer og Mælkekammer i nordre Side 1 Fag til Kjøkken, 3 Fag og Taske til Bryggers med Skorsten og Bageovn i Kjøkkenet Fjælleloft over hele Huset som er opført af Fyrre-Tømmer med murede og klinede Vægge og Straatag og, med Undtagelse af Bryggerset og Taske

2. Udhuset findes i Gaarden $73\frac{3}{4}$ Alen lang og 12 Alen bred med Udskuud rundt om, indrettet til Vognport Lade, Heste og Koestald samt Faarestie. I Laden er Gjennemkørselsporte og hele Huset er opført af Fyrre-tømmer med klinede og murede Vægge samt Straatag paa Lægter. – Samme Huus befindes i god Stand og uden nogen Mangel med Undtagelse af noget Tag som hist og her mangler hvortil der findes det nødvendige Materiale i Laden.

Stald og lade var på ca. 348 m²

Forklaring til skitse over stald og lade:

1. Vognport
2. + 4. og 6. Lade
3. + 5. Gjennemkørselsporte
7. Stald og karlekammer (Besætningen bestod af 6 heste, 22 kreaturer, 12 får, 13 lam og 1 griseso)

[Se det originale dokument med skiftet fra Børglum kloster.](#)

Skiftet er på folie 171-174-176-177-180

[Her er der en transskriberet udgave](#)

Ud over alle aktiver på Bækgård, lå der på Bådstedhede (Vrensted matr. Nr. 117a) et hus som Niels Christensen Bækgård havde købt 23. september 1848, skifteretten ansatte det til en værdi af 250 Rbd.

Christensen Bækgård havde købt 23. september 1848, skifteretten ansatte det til en værdi af 250 Rbd.

Huset er et af omdrejningspunkterne i beskrivelsen af Niels Christensen Bækgård, i huset boede nemlig en

tidligere tjenestepige fra Bækgaard, Maren Christensdatter i daglig tale Sara Maren sammen med sin uægte søn Niels Christian Andersen. Den galante Niels Christensen Bækgaard havde lovet at forsøge Sara Maren og hendes søn, og når Ane Marie Pedersdatter var ryddet af vejen, skulle hun være gårdmandskone på Bækgaard. Af afhøringerne kan det ses at Niels Christensen Bækgaard var en flittig gæst i huset både dag og nat.

Skifteretten arbejder hurtigt, allerede 10 uger efter at Ane Marie Pedersdatter er blevet myrdet og alle de sigtede er blevet arresteret, bliver de første aktiver i boet realiseret ved en auktion den 27. juni 1850. Denne auktion indbragte 530 Rbd., og ved en senere løøsreaktion den 4. november blev der yderligere solgt for 77 Rbd.

Huset på Bådstedhede kom på auktion den 25. juli 1850 og blev solgt til Ole Christian Larsen for 385 Rbd.

[Se uddrag fra Realregisteret om ejendommen](#)

Huset var klar til omgående indflytning; Sara Maren sad i Hjørring arrest og sønnen var sat i pleje i Vrensted.

Foto: Hedehus fra Midtjylland

Det daglige arbejde på Bækgaard kørte videre under hele sagen. Skifteretten lavede en aftale med Niels Christensen Bækgaards 14 årige yngre bror Lars Christensen Slot, om at han skulle stå for den daglige drift sammen med tjenestekarlene Niels Mortensen og Christen Nielsen, som alle fik løn af boet.

Niels Christensen Bækgaards ret til arv efter Ane Marie Pedersdatter var noget af det, der var meget debat om på møderne i skifteretten. Kunne en drabsmand modtage arv efter den person han havde dræbt eller foranlediget dræbt?

Den 24. marts 1851 afsiger retten følgende kendelse: Arrestanten gårdfæster Niels Christensen Bækgaard af Vrensted kan ikke tillægges arveret efter hans myrdede hustru Ane Marie Pedersdatter.

Undervejs er der mange større og mindre beløb, retten skal tage stilling til. Da Ane Marie Pedersdatter ingen direkte arvinger har til sin del af aktiverne, overgår hendes del til efterkommere af hendes forældres søskende; her deler 3 personer 468 Rbd. Niels Christensen Bækgaard får ikke sin halvdel af arven, den bliver i stedet brugt som sikkerhed for udgifter til retssagen og fængselsomkostninger.

Nu da alt løøsøre er realiseret og kommet på nye hænder, mangler der kun fæstegården Bækgaard med besætning og markredskaber, som tilhører Børglum kloster.

[Bækgaard Skøde og pantebrev 1851](#)

[Se det transskriberede skøde](#)

Den 9. juli 1851 bliver Bækgaard solgt på auktion, efter flere budrunder blev den i skarp konkurrence med Christen Christensen Thorup solgt til Christen Christensen Hjortnæs ved hammerslag på 3.125 Rbd. Det viste sig efterfølgende, at han bød på sønnens Niels Chr. Christensens vegne. Et opslag i [Realregisteret](#)

viser, at Niels Chr. Christensen får tinglæst skødet d. 18. december 1851, men samtidig er der en anden og måske lige så interessant oplysning:

Den 17. marts 1853 skifter Bækgaard nemlig igen ejer, denne gang er køberen den tidligere tilsynsførende med ejendommen broderen Lars Christensen Slot. En ting der springer i øjnene er prisen, som nu er på 1.600 Rbd., ved nærmere eftersyn er der forsvundet 1/3 af beskatningsgrundlaget, der er sikkert udskilt en del jord fra Bækgaard og det kan have været en del af en plan i købet af Bækgaard.

[Bækgaard Skøde og pantebrev 1853](#)

[Se det transskriberede skøde](#)

Med Lars Christensen Slots overtagelse af Bækgaard kommer ejendommen ind i den tidligere gænge, hvor der i flere generationer sker overtagelse fra far til søn. Gennem 200 år er ejeren altid blevet benævnt som Bækgaard, uanset om personen hed Pedersen eller Jensen, men først i 1906 bliver Bækgaard godkendt som slægtsnavn.

[Til forsiden](#)